AKBABA

— Zeytinin kilosu 140 kuruşa çıktı!
— Küpelerin çok güzel.. Siyah inci mi?
— Hayır, siyah zeytin!..

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASİ, FİKİR, SANAT, MİZAH MECMUASI

SAHİBİ :
Yusuf Ziya ORTAÇ

İDAREHANE

İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon : 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için : Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere : Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

24 ağustos, 1944, perşembe

Sayı : 22

20 Kuruş

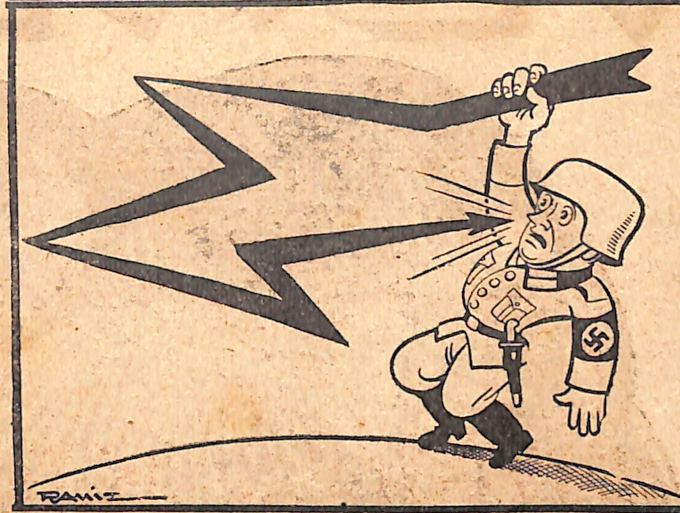
Üç dâhinin bir eseri :

Dost Görünen Düşman !

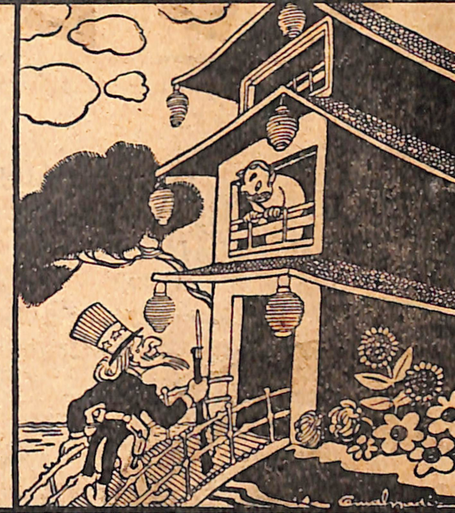
AKBABA yayını — Bugün çıktı.

Fiyatı 75 Kuruş

Seçme Karikatürler

Boomerang : Atanı vuran âlet
— **Yıldırım harbi muvaffak oldu !**
— Yeni Sabah —

Japon — Kim o ?
Amerikan — Ben !.. Sulh şar[t]ları dikte etmeğe Vaşingtona kadar zahmet etmemeniz için geldim ! — Cumhuriyet —

Köylü — Ah bayancığım, biz burada harman savururken siz şehirde ne yapıyorsunuz ?

Şehirli — Biz de İstanbulda har vurup harman savuruyoruz !

— Artık son bahara giriyoruz...
— Sus, herkesin yanında söyleme.. Biz daha ilk baharımızı yaşıyoruz !
— Şaka —

Müthiş Sulh !

Sulh günleri yaklaşıyor, diyorlar.

Hangi sulh günleri ?..

Orduların ölüm yarışını bırakıp diplomatların çene yarışına girişmesiyle başlıyacak günler mi?

Unutuyorlar ki, dünya, bu huzur uykusuna, beş yılın enkazı üzerinde dalacaktır.

O gün, cephelerden dönen harbin yarı ölülerini, sulhun sokaklarında tabutsuz cesetler gibi göreceksiniz : Kopmuş burunları, oyulmuş gözleri, parçalanmış çeneleriyle... Ve o gün, ordular terhis edilirken dünya bir yeni seferberlikle ayaklanacak : Yıkılan vatanları yeniden yapmak için !

Sınırlarında tek silâh patlamayan yurdumuz, bu ikinci dünya seferberliğine bütün milletlerden önce başlamak zorundadır : Biz, şu bir kaç yılın yıktıklarını değil, bir kaç asrın yapmadıklarını yapmağa mecburuz : Limanlarımızı, yollarımızı, köylerimizi...

Artık, Türk çiftçisi, tarlanın bereketini yağmur duasından beklemiyecektir.

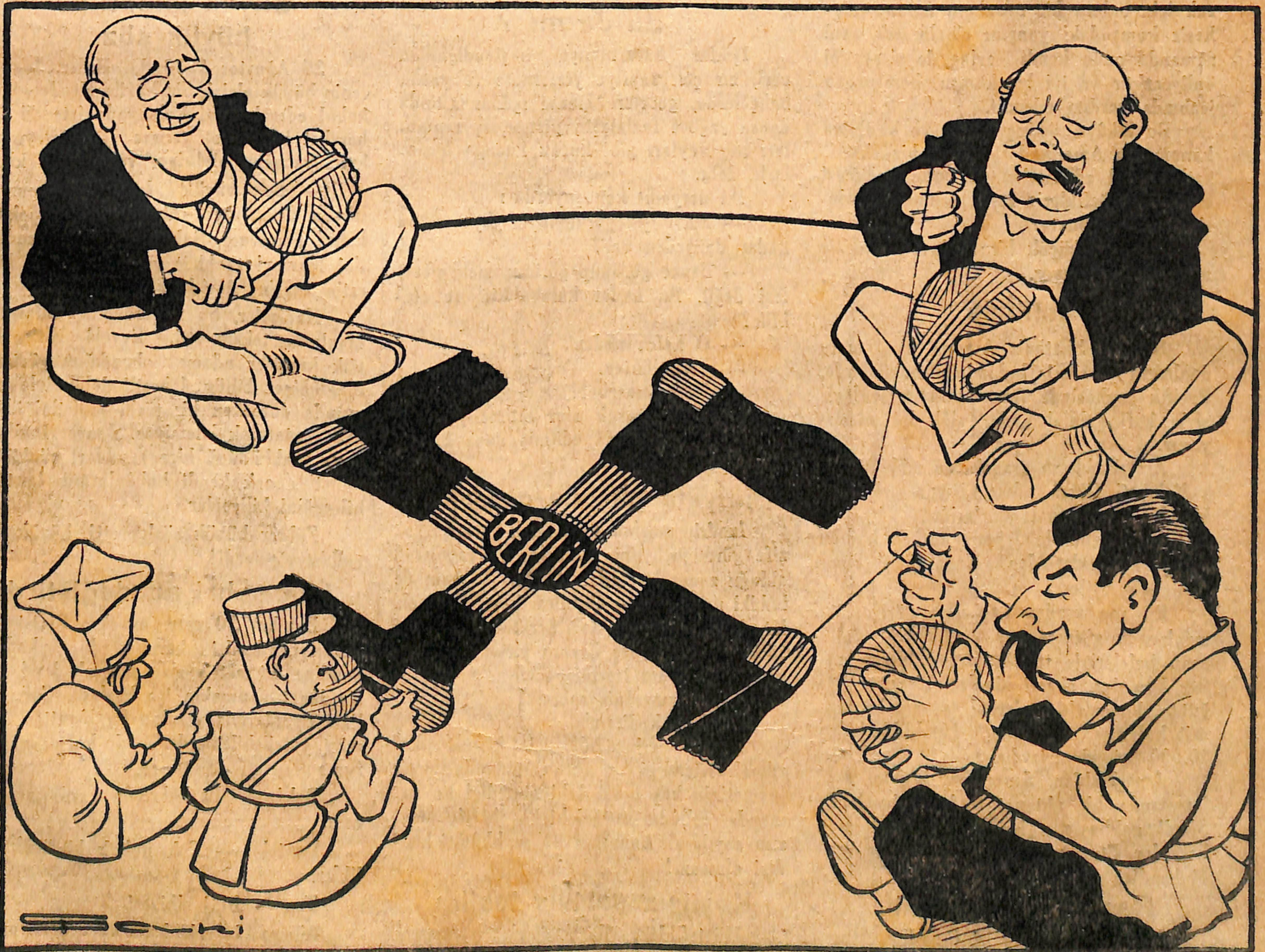
Artık, bir bataklıkta bütün bir semtin sağlığı nöbet geçirmiyecektir.

Artık, en uzak köyde, rakı kadar ilâç, meyhane kadar hastane de bulunacaktır.

Artık...

Sulh geliyor !.. Evet, gerilikle, tembellikle, cahillikle boğuşacağımız o müthiş gün !

Yusuf ZİYA ORTAÇ

Çorap söküğü !..

OLAYLAR ALAYALR

Kıssadan hisse

"Komşumun evinin yanmıya başladığını farzedelim. Benim de iki yüz metrelik kadar bir su borum olsun. Eğer borumu komşuma ödünç verirsem yangını söndürmesine yardım edeceğim muhakkaktır. Fakat kendisine boruyu vermeden, komşuma:

— Bu bana 15 dolara mal oldu, şu paraları ver.

Diyemem. Zira maksadım ona boru satmak değildir. Bütün istediğim yangını söndürdükten sonra bana boruyu geri vermesidir.,,

Bu hikâyeyi 1940 senesi Birincikânununda haftalık matbuat kabulünde gazetecilere Roosevelt anlatıyor. Sebebi, "Ödünç verme ve kiralama" kanununu halka izah için onlara bir misal vermektir. Şüphesiz komşudaki yangını söndürmek ayni zamanda onun kendi evine de sirayetini önliyecektir ve iyi bir komşu, komşusuna icabında yardım edendir.

Bu hikâye, ödünç verme ve kiralama kanununun Amerikada büyük bir ekseriyetle kabul edilmesine ve bunun neticesi olarak, Müttefiklerin zafer yoluna girmelerine sebeb olmuştur.

Basit ve küçük bir hikâye bazan ne neticeler doğuruyor.

İstihale

Bütün dikkatimiz Avrupa harp meydanlarına çevrilmiş bulunduğu bugünlerde, Pasifik cephesinde Amerikalıların ilerleyişiyle kâfi geldiği kadar alâkadar olamıyoruz.

Amerikalıların oradaki en mühim muvaffakıyeti Guam adını taşıyan çok mühim bir adayı işgal etmeleridir.

Geçen gün de Japonyanın en mühim sanayi merkezlerinden Nagasaki'yi bombardıman ettiler.

En son verilen haberlere göre, düşmanlarının gittikçe baş şehirlerini süper uçan kaleleriyle tehdit altına aldığını gören Japonlar, ekseri binaları bir nevi kâğıttan, binaenaleyh derhal tutuşmağa müsait bulunan Tokyoda, kendiliklerinden 10.000 evi yıkmışlardır.

Amerikalılar, Japonları, harbin başlangıcında bir ahtapota benzetiyorlardı. Şimdi galiba onu bir akrep halinde sokacaklar. Etrafını ateş çemberine alıp kendi kendini vurdurmak için!

Peştamal hikâyesi

Leipzig belediye reisi Goerdler, Hitlere karşı suikasde iştirak etmiş ve kaçmıya muvaffak olmuş. Naziler onun başını getirene bir milyon mark vadetmişler. Buna karşılık Almanyada sokaklara Goerdler imzasını taşıyan bir ilân asılmış. Bunda Hitlerin başını getirene on mark mükâfat vadedilmektedir. Fakat başın şapka ile beraber mi olup olmadığı tasrih olunmuyormuş.

Kâr dünyası

Anadolu Ajansının Kahireden verdiği bir habere göre Atinada bir altın 380 milyon drahmi ediyormuş. Pek tabiî bu drahmiler, Almanlar tarafından basılıp piyasaya sürülen işgal kâğıtlarıdır.

Bu haberi alan şehrimiz kâğıtçılarından bazıları, altın tedarik ederek Atinaya drahmi ısmarlamış olsalar gerektir.

Zira kâğıt, Bâbıâlide, Yunanistandan daha pahalıya satılıyor, işin ucunda büyük bir kâr var.

Bu da mı ?

Işıklar karartılmıya başlandığından beri, bir çok sayfiye yerlerinde ve yazlık bahçelerde, geceleri mavi ışıklar altında dansa rağbet fazlalaştı, pistler, iş zamanları tramvayları gibi kucak kucağa insanlarla dolu.

İki deryadil konuşuyordu :

— Mavi ışık görünmüyor diye mi bu kadar danseden var?

— Bence görünüp görünmemek meselesi değil. Bu kadar kalabalıkta ne olabilir?

— O halde neden?

— İstifçilikten.

— Ne münasebet?

— Yarın yasak olur ihtimaliyle meraklılar bacaklarında edilmiş dans bulunsun diyedir.

Dimyata pirince giderken

İzmirin meşhur bir cellâdı varmış. Vazife gördüğü, yani kendisine ihtiyaç hasıl olduğu zamanlar, adam başına — hem de hakikî mânasile — beş lira ücret alan cellât, hem işin hem de ücretin azlığından şikâyet ederek beş liranın yirmi beş liraya çıkarılmasını istemiş ve :

— Vermezseniz asmam!

Diye ayak diremiş.

Muhtekirlerin idamı için kanun çıkarılmak istendiği ve bütün dünyada insan kıymetinin beş para dahi etmediği bu zamanda, cellâdın bu talebi bir ihtikâr mevzuu sayılarak kanunun ilk mahkûmu kendisi olmasın!

Kayıtsız şartsız teslim

Müttefikler, düşmanlarına kayıtsız, şartsız teslim olmalarını teklif ederlerken, bundan hiç de şartsız teslimiyet istedikleri anlaşılmamalıdır. Hakikatte bir şartları vardır: Dört hürriyet.

Bu dört hürriyetten çok bahsediliyor. Neymiş bunlar? Çok basit. O kadar basit ki, tahakkuku insana âdeta imkânsız görünüyor. Bakınız:

1 — Tecavüzden kurtulma.
2 — İhtiyaçtan kurtulma.
3 — Söz hürriyeti.
4 — Vicdan hürriyeti.

Bunları kim istemez? İstiyenler var. Bunlar, dört hürriyete karşılık şunu diyorlar:

1 — Seni tecavüzden ben kurtaracağım.
2 — İhtiyaçlarını ben düşüneceğim.
3 — Sen sus, ben söyliyeceğim.
4 — Vicdan mı dedin? O da neymiş?

Büyük lokma ve büyük söz

25 Ağustos 1939 da, Hitler, İngilterenin büyük elçisi, Sir Nevile Hendersone'u kabul ederek ona, Polonyada istediği gibi hareket imkânını verirse İngiltereye dokunmıyacağını bildiriyor ve diyordu ki:

— Ben büyük kararlar adamıyım. Büyük Britanyayı bir mevcudiyet olarak kabul ediyorum. Şahsen onun mevcudiyetini idameyi taahhüt ve Almanyanın kudretini emrine âmâde kılmıya hazırım.

Hadiseler, bu sözlerden Führere ait olanlarını tekzip etti. Evvelâ, Hitler büyük kararlar adamı olmadığını gösterdi. Mağlûbiyet bütün dehşetli delilleriyle karşısında dururken bir türlü milletini ölümden kurtarmak istemiyor. Sonra, İngilizler onun taahhüdünü hiçe saydılar, çünkü bir milleti ancak kendi imkânlarının kurtarabileceğini biliyorlar.

Führer büyük sözler etti, büyük lokmaları yiyemedi!

Işık şehri ad değiştirdi

Bundan 20 sene evvel, Pariste bir mizah akademisi kuruluyordu, akademi, kendine hürmeti olan her akademi gibi, bir lûgat yapmakla işe başladı. Çoğu kelime oyunlariyle yapılan bu lûgatten, dilimize çevrilebilenlerden bir kaçını veriyorum:

Bekâr — Başkalarının karılarının kocası.

Dantele — Çok pahalı küçücük delikler.

Ten — Plâj elbisesi.

Bilmem bu akademi hâlâ duruyor ve çalışıyor mu? Çünkü ışıkların olduğu gibi neşenin de söndüğü Parise bugün, Fransızlar "Her dakika ölünebilen şehir" adını takmışlardır.

BiZiM KIYMETLERiMiZ

Cüneyt Gökçen

Erkek güzelliğine nümune gösterilebilecek bir fizyonomi, hatları temiz bir profil, irade ve zekâ taşan —aynı zamanda beklerinde çocuk safiyeti gizli— deniz yeşili gözler, sert fakat berrak bir bakış, ideal bir boy, kusursuz bir endam... Buna bir sihirli ses katın: İşte Cüneyt...

Ne mutlu ona ve onun gibilere ki daha şimdiden titiz bir halk kitlesi, kendilerini büyük artistleri seyrederken duyduğu heyecanla, âdeta soluğunu tutarak dinliyor... Ne mutlu ona ki, çeyrek asrı henüz geçen bir yaşta kemale gelmiş artistlerin imtihan verdikleri trajedilerde en zorlu rollerin altından alnının akıyla kalkabiliyor... Muhakkak Cüneyt, yakın ve şerefli geleceğin müjdecilerinden biri...

Cüneyt'in sahnede her temsil ettiği rolde heyecanları öyle samimî, jestleri, mimikleri o kadar canlı ve bütün ki durmadan her piyeste gösterdiği belirli ilerleme karşısında muhitinde yarattığı ilgi artıyor. Fakat hepimizi aylarca tesiri altında bırakan başarısı, Oidipustaki başarısı oldu.

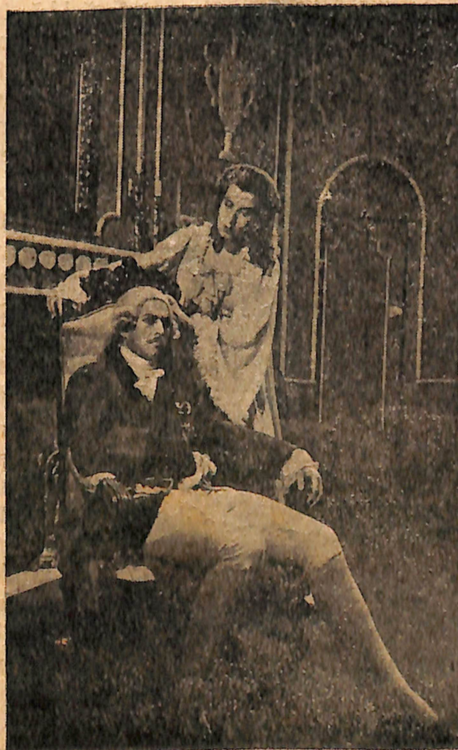
Halk karşısına ancak bir kaç kere çıkmış, mesleğinde hemen hiçbir örnek görememiş, profesyonellerle karşı karşıya rol oynamamış, bir okul mezununun (Oidipus) gibi muazzam bir rolde perişan olmaması bile mucize sayılırken, o, üstüne aldığı ağır karaktere — kör mukallitliğe, kopyacılığa düşmeksizin— benliğinden şahsiyet katmış, bu hüviyet içinde hiç yorulmadan saatlerce yaşamıştı.

Temsil sonunda alkış velvelesi kulakları çınlatırken, Sophocles'in salonda dolaşan büyük ruhu, takdirle Cüneyt'in başında hâleleniyordu.

★

— Size sanat heyecanını aşılıyan şey ne oldu? Hiç başka mesleğe girmeyi düşündünüz mü?

— Bu sual bir çoklarına sorulmuş ve şu beylik cevap alınmıştır: (Küçüklüğümdenberi sahneye karşı bir heves duyardım.. Ben sözüme böyle başlamıyacağım. Bana sahne heyecanını aşılıyan şey, filimler olsa gerek... Zira bulunduğum yerlerde tiyatro namına birkaç tulûat kumpanyasından başka bir şey görmedim. Daha sonra Ankaraya geldiğim zaman turneye çıkan Şehir Tiyatrosunda Muhsin Ertuğrul'dan "Baba,, piyesini gördüm. Bu, hayatta gördüğüm ilk ciddî tiyatro idi. Mektebime devam ederken en çok yaptığım iş sık sık sinemaya gitmekti. Her gördüğüm film beni biraz daha çekiyordu. İçimde aktörlüğe karşı bir takım hisler dolaştığını hissediyorsam da, memleketimizde bu sahanın çok ihmal edildiğini düşünerek hayallere kapılıyordum. Bir çoklarının düşündükleri romantik hayata yani Holivud'a kaçmıya, tahsilimi yarıda bırakmıya hiç niyetim yoktu. Mektepte arkadaşlarımla müsamereler verirdik. Dünyanın her tarafındaki yüzlerce Konservatuarın bahsini duydukça "Niçin bizde bir tanecik bile yok?,, diye acı acı düşündükçe, ancak sanattan zevk alan biri kalmıya mecbur olduğumu hissederdim. Gayem, ya edebiyatçı olmaktı, ya avukat. Fakat, günün birinde Ankarada Devlet Konservatuarı açıldığını duyunca, içimde yeni bir arzu, bütün vuzuh ve kuvvetiyle doğdu. Hemen koştum, imtihana girdim ve kazandım.

— Devlet konservatuarında yetişmekle, rasgele bir sahnede yetişmek arasında fark görür müsünüz?

— Hayatın her sahasında, şahadetnamesiz dâhiler doludur. Fakat bu, muvaffak olmak için mektebe gitmeğe lüzum yoktur, demek olamaz... Bir misal: Tulûat sahnemizin bir dehâsı olan rahmetli Nâşid, acaba Amerikada yetişse, üstadlar elinde terbiye görse, şöhreti yalnız bizim hudutlarımız içinde mi kalırdı, yoksa Shaplin gibi milletler arası bir kıymet mi olurdu?

— Size meslek hayatınızda en derin muvaffakıyet heyecanını veren nedir?

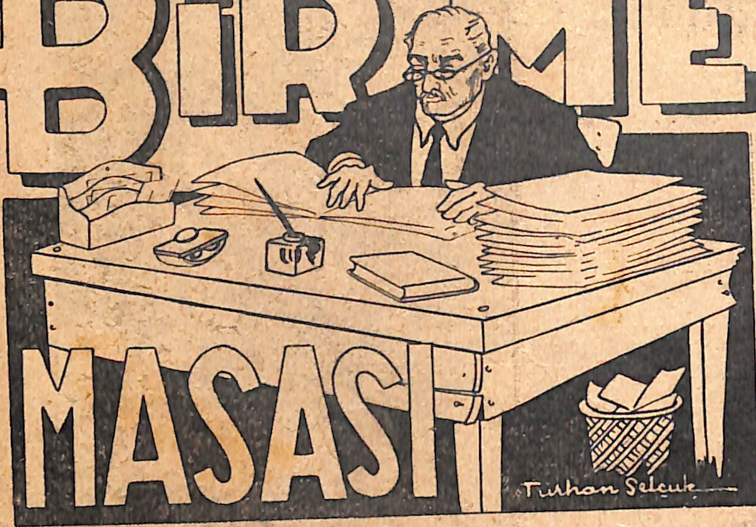
— Dünkü sevgilim, bugünkü karım!

— Türk muharrirlerinden bilhassa istekleriniz var mı?

— Evet: tiyatroya ait, mümkün olduğu kadar çok, telif ve tercüme eser!

İBRAHİM DELİDENİZ

BİR MEMURUN MASASI

Yazan:

AZİZ NESİN

Boş ve eski bir mâbet kadar soğuk, büyük bir devlet dairesinin kapı ağzında, küçük bir odasındaki masam yirmi beş sene kahrımı çektikten, benimle arkadaşlık ettikten sonra, bir gün dayandım emekliye ayrılmak için dilekçeyi müdüre.. Her şey vız gelir, dedim. Dedim ama, üzeri kurt yenikleriyle delik deşik, ara yerlerinde tahtakurularının yuva kurduğu masamdan ayrılmak zor geldi doğrusu. Ceketimin dirseklerinde pırıl pırıl izi, hâtırası görünen masam sanki vücudumdan, benliğimden bir parçaydı. Yirmi beş sene bir sevgili vefasiyle her sabah aynı yerde yolumu bekledi, her akşam aynı yerden ellerimi okşıyarak beni uğurladı.

Masamın biricik süsü, iki gözlü ve birinin kapağı kaybolmuş cam hokka takımı ve onu her Allahın günü gagalıyan kırmızı saplı kalemde yorgun parmaklarımın izleri görünürdü.

Arkadaşlara Allaha ısmarladık dediğim zaman pek o kadar işin farkında olmadım. Fakat baremin aşağı derecesinde sürünen benim gibi kalibiyetsiz bir memurun kollarını bir çeyrek asır taşımaktan yorulmuş masama gözüm ilişince bir tuhaf oldum, içim burkuldu. Benden sonra daha kimbilir kimin kahrını çekecekti zavallı. Halbuki o da benimle emekliye ayrılmalı idi. Yeni, genç bir memurun derdini, züppeliğini, hoppalığını çekecek takatı yoktu zavallının.

Ay sonlarında kapıda bir sürü iş sahibini, acele işlerim var bahanesile bekletip, masamın üzerinde borçlarımın hesabını yaptığım perişan günlerimde o bana yardım eden destekti. Ondan ayrılmak ölüme yaklaşmak demekti. Ben ölünce de bu masayı bozup bana lâyık bir tabut yapmak benim için en büyük cenaze töreni olurdu.

Eh ne yapalım.. kaderde bu da varmış! Masamdan ayrıldım. Daha doğrusu buna ayrılmak denmez, masamın bir tarafı kırılmış, yahut benim bir tarafım kopmuştu. Şimdi yeni gelecek memur bu eski masada bir ek, bir yama kadar yabancı duracak, göze batacaktı. Bir delikanlı ömrü uzunluğunca bu masa ile, dar bir sokak aralığındaki küçük ahşap bir ev arasında hep aynı yolda mekik dokuyan bacaklarım bir saat yelkovanının rakamlar önünden geçişi kadar hissiz bir alışkanlık kazanmıştı.

Emeklilik hayatının başladığı ilk sabah yataktan geç kalkmak, ayni yolları gitmek istiyen ayaklarıma mâni olmak, masaya hasret çeken gözlerimi kapamak zor geldi bana. Ve bir yelkovan nasıl rakamlar önünde gezmekten başka bir iş yapamazsa, ben de o gün yapacak başka bir iş bulamadım. Kendimi kurulması unutulmuş bir saat zannettim.

Emekli bir memurun evde oturması çekilmez. Bilirim. Etliye, sütlüye karışır. Yirmi beş senede dişimizden tırnağımızdan attırdığımız iki bin lira karımın sandığında, çeyizlerinin arasında duruyordu. Baktım ki bu zamanda ticarette var ne varsa, ceviz sandığın içindeki selvi çırası ve lâvanta çiçeğinden koku almış çıkmı istedim karımdan. Ticaret mektepsiz, medresesiz, en rahat, en kolay iş. Atladığım gibi trene doğu vilâyetlerinden yağ getirir, burada yüzde bilmem kaç yüz kârla satarım dedim. Ve dediğimi de yapmak için aynı gün trene bindim.

Malûm ya, yirmi beş senedir üzerimize sinmiş, boynumuzdaki kemik yakalık kadar sert ve dik, sözüm ona bir memur aristokratlığı var. Onun için üçüncü ile gidemeyiz biz, birinci de harcımız değil.. ikinci mevki bilet aldım!

Harp zamanı amele bulunmazmış, amele olmayınca kömür çıkmazmış, dışardan vagon ve lokomotif de getirilemezmiş. Yine harp zamanı devlet nakliyatı çoğalırmış da. Bu sebeplerle de yolcu trenleri seyrek gidermiş. Harp zamanı alış veriş çoğaldığı için bu seyrek giden trenler de tıklım tıklım dolu olurmuş, yine harp zamanı alış veriş edenler çok para kazanırlarmış, bu sebeple ikinci mevkide iğne atsan yere düşmüyor.

Hep harp zamanı.. Ben meğer yirmi beş sene, o masamın başında, harbin dışında, harpten darpten habersiz sulh içinde yaşamışım. İkinci mevkide yer bulamadım. Koridorda dolaşırken birinci mevki kompartımanda kibar bir zat beni davet etti yanına. Bilet kontrolu için gelen memura yüksek bir müfettişlik ünvanı ile kendisini takdim edince, biletsiz birinci mevkide seyahat hakkını kazanmış bu büyük zatın kim olduğunu öğrenmiş oldum. Yirmi beş sene memurluk hayatımda dirsek çürüttükten sonra bir büyükle edeb ve erkân dairesinde nasıl konuşulması lâzım geldiğini biliriz. Benimle konuşmaktan hâzetmiş olacak ki iltifat etti bana. Seyahatimin sebebini sordu. Ben de anlattım. Dünyada iyi yürekli insanlar ne kadar çoktur. Yoksa şimdiye kadar kıyamet kopardı.

Yirmi beş senedir kadro bahanesile malûm bir hayvanın kuyruğu gibi uzayıp kısalmadığımı öğrenince kızdı, üstelik bir ikramiye alamadığımı da söyleyince köpürdü. Yeleğinin cebinden çıkardığı maroken küçük not defterine adresimi yazarak, hakkımı arıyacağını, benim gibi namuslu ve çalışkan memurlara yapılacak yardımın bir memleket borcu olduğunu anlattı. Hay Allah razı olsun, dünyada ne insanlar var, yirmi beş senedir böylesine, bu kadar iyisine rastlamamıştım. İki bin liranın bu zamanda çok az kâr getireceğini, bunu kurtlara kaptırmak ihtimali de olduğunu, bu işten vazgeçmemi bana dostça tavsiye etti.

Tren Anadolunun yanık toprakları içinden kıvrıla kıvrıla hızla gidiyordu. Bu büyük adam parmağiyle ateş fışkıran bozkırı göstererek:

— Görüyor musun? diye sordu.

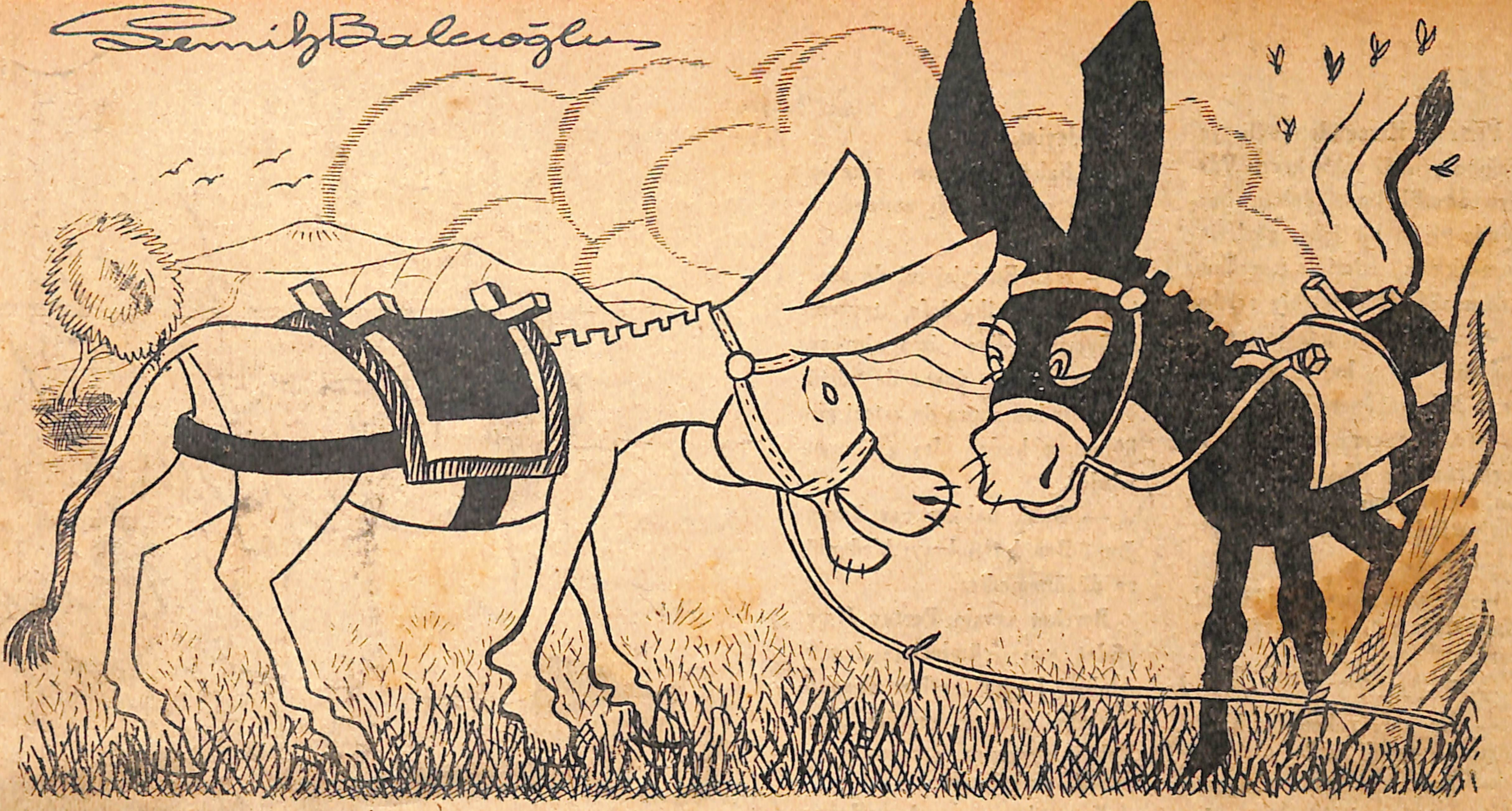
Ben evet dedim ama onun neyi kasdettiğini anlamadım bir türlü.

— Bomboş, memleket bomboş. Köylü inim inim inliyor, harpte zengin olan ağaları da kumar masasında, rakı sofrasında, kötü kadın koynunda. Dert bir değil ki... Hepsinin çaresi var, var ama işlerine gelmiyor!

Kıymetli yol arkadaşım o kadar coşmuştu ki neden işlerine gelmiyor, diye sormağa korktum. İçini memleket aşkının ateşi yakan bu adama, yüreğim, gittikçe artan bir hayranlıkla doluyordu.

— Sonra suiistimal, ihtilâs, rüşvet, anafor, iltimas, hırsızlık daha ne bileyim ben, hepsi bizde... Kolayı var, hepsinin kolayı var. Fakat... ah işte o fakat!

Bu sefer cesaret edip: "za-

Beyaz eşek — Niye böyle simsiyahsın sen ?.. Soyunda zenci mi var ?
Siyah eşek — Hayır... Sahibim arpayı kara borsadan alıp yediriyor da ondan !

tı devletlerinin fikri nedir beyefendi?" diyebildim.

— Kes kes at, kes kes at.. üç tanesini darağacına çektin mi, bak nefes alabilirler mi?

Küçük dilimi yutacaktım. O zaman aklım başıma geldi. Ben hırsızlık yapmıyorum, diyecek adamın alnını karışlarım. En namuslumuz devletin kâğıdına zarfına kendi mektubunu yazar, bilemedin kalemi mürekkebile hususî işlerini not eder. Bu da namussuzluk sayılmaz mı? Bütün memleket dertlerini konuşup, birbirimize içimizi döktük. Bir ara söz şehirlerdeki ev derdine geldi. Ben ev buhranından, bu fâhiş kiralardan fakir fukaranın çektiği nedir, diye tazallum edince, büyük bir alçak gönüllülükle:

— Ah kardeşim siz bilmezsiniz, dedi. Şehir plânını gûya bozacak diye rastgele inşaatı yasak ediyorlar. Halbuki bir sürü apartmanları olan kodamanların kirayı indirmek işlerine gelmiyor, mesele bu!

Umumî ahlâk bahsinde, gençliğin ve kadınların durumu hakkında hülâsa her mesele üzerinde öyle keskin kararları vardı ki hayran oldum doğrusu. Her sosyal derde basit ve tek formüllü çareler bulmuştu.

Vakit epey gecikmişti, karnım acıkmış. Evden yolluk köfte, börek gibi kuru şeyler yapmışlar, biraz da meyva var-

Alman — Fena kaynamağa başladı, bastıramıyacağım galiba !

dı. Fakat bu zatın huzurunda fakir nevalemi çıkarmıya utanıyordum doğrusu. Onun da karnı acıkmış olacak ki beni restorana davet etti. Gitmek istemedim, fakat okadar zorladı ki bana bu derece iltifat eden adamın davetini reddetmek küçüklüğü elimden gelmedi. O zamana kadar restoran denen bu tren lokantasında yemek yememiştim. Bu bulunmaz daveti kabulde tereddüdümün sebebi, bu admı bilmediğim yerde bir pot kırmak tehlikesi idi. Hamdolsun yirmi beş senelik memur terbiyesi alışkanlığile bir gaf yapmadan mükemmel yemek yedik, kahvelerimizi içtik.

Artık gitmek zamanı gelmişti. Lokantada bizden başka kimse kalmamıştı. Fakat bir türlü bu zat borcumuzu ödeyip kalkmıyordu. Onun yanında kenarları aşınmış eski meşin cüzdanımı taa yeleğimin iç cebinden çıkarıp yediğim yemeğin parasını vermek ayıp olurdu, hele ona da ısmarlamak büsbütün hakaret sayılırdı. Fakat daha ziyade bekliyemezdim, garson gözümün içine bakıyordu. Cüzdanımı çıkardım, hesabı görünceye kadar o hiç aldırmadı. Fakat garsona parayı verirken birdenbire farkına vararak:

— *Arkası 10 uncu sayfada* —

Ah şu hizmetçiler!

Pertev Hınçgüden öğle yemeğine geldiği vakit karısı Vasfiye onu, belinde önlük, burnunda siyah bir leke, gözlerinde sinirlilik izleriyle karşıladı. Adamcağız ezile büzüle sordu:

— Karı, ter içindesin yavrucuğum... Bu halin, kıyafetin ne... Nebahat nerede?..

— Cehennemin dibinde... Ve o cehennemin dibinde olduğu için yemeği ben hazırlamak mecburiyetinde kaldım ya!.

— Vah.. Vah..

— E, artık tahammülüm kalmadı doğrusu.. kepazeyi kovdum..

— Ya.. a.!

— Ne var, yoksa bu haber hoşuna gitmedi mi?

— Yoo... Haberde hoşuma gidip gitmiyecek bir şey yok.. Fakat, yine senin çalışacağımı, yorulacağımı düşündüm de üzüldüm. Onun için vah, vah.. dedim. Biliyorsun, üç ayda tam altı hizmetçi değiştirdin.

— Ne yapayım.. İşime adamakıllı yarayanını, tam gönlüme göresini buluncaya kadar bu hal devam edecek.. Böyle pasaklı, tembel, hırsız, üstelik te ukalâ kızları ne diye başımın tacı edeyim..

— Fakat, Nebahat, yine içlerinde en iyisi idi zannediyorum..

— Ha.. En iyisi idi de onun için haftada iki defa teyzeme gidiyorum, diye izin alıp sabahlara kadar dostu ile sürtüyor.. Ondan sonra da ertesi gün öğlenlere kadar leş gibi uyuyordu..

— Sahi, hakkın var karıcığım.. Ben bu noktayı birdenbire düşünemedim..

Bereket versin Pertev Hınçgüden son cümlesiyle demindenberi kırdığı potları düzeltti, devirdiği çamları yeniden dikti. Yoksa kavganın, kıyametin kopacağı muhakkaktı.

Karı koca yemek odasına girdiler. Pertev, peynir çalmış kedi gibi iki hazırlop yumurta ile yağda kızarmış bir kemik pirzolayı hiç ses çıkarmadan önüne baka baka yedi.

Tam üç gün, sabah akşam, bu hazırlop yumurta ile sahan külbastısı faslı devam etti.

Dördüncü günü, iri yarı, kır saçlı, orta yaşlı bir Rum kadını kayık tabakta dumanı tüten beğendiyi sofraya getirdiği vakit Pertev gülümsiyerek karısına göz kırptı.

Vasfiye, kadın tekrar mutfağa gitmek için arkasını döner dönmez işaret parmağını dudaklarının üstüne götürerek fısıldar gibi:

— Aman, dedi, Allah gözden saklasın.. çok isgüzar, hamarat bir şey..

— Adı ne?

— Oranya!.

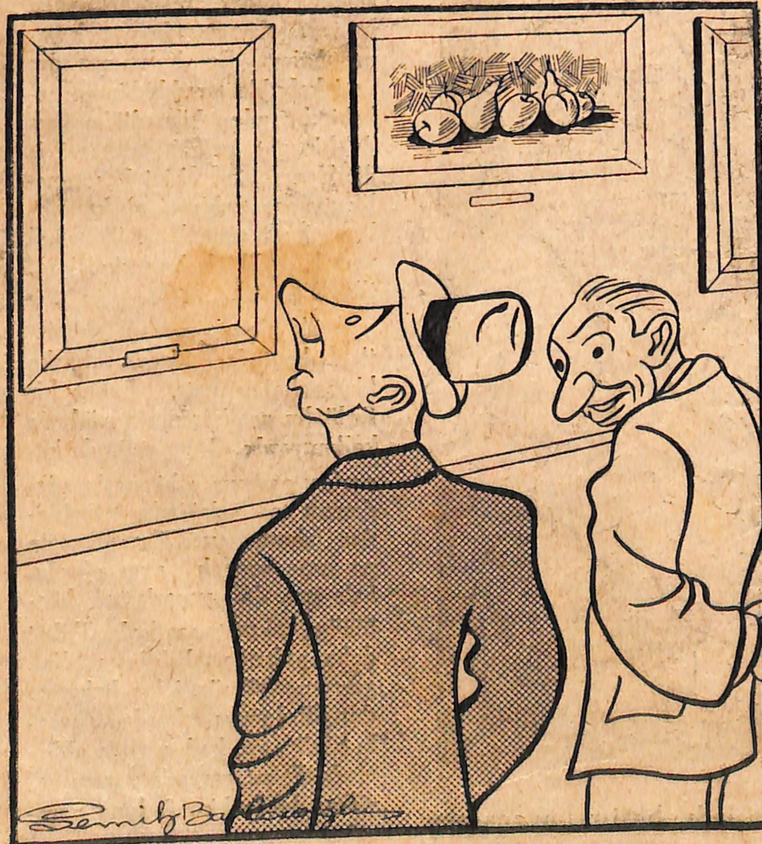
— Peki, nasıl buldun?.

— Sorma, efendisi ile hanımı, ikisi bir günde ölmüşler de açıkta kalmış.. yoksa imkânı mı var?.

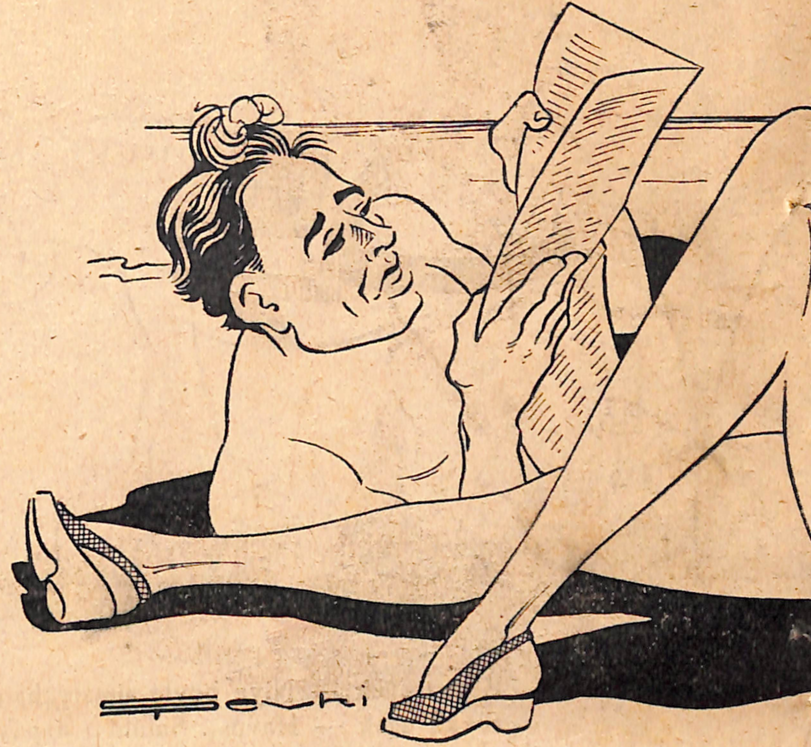
Bir hafta içinde Oranya apartmanın şeklini şemailini değiştirdi. Bütün evde temizlik ve intizam hüküm sürmeğe başladı. Artık eşyanın üstü günlerce tozlu kalmıyor, sofraya lekeli peçeteler konmuyor, Pertevin elbiseleri her gün süpürülüyor, haftada bir iki defa da ütüleniyordu. İnsan bu kadar rahatı dünyada değil, belki cennette bile güç bulur.. Yalnız mesele, işin böyle devam edip gitmesindeydi. Allah vere de, Oranya bir gün onları bırakıp gitmeseydi.

Çok şükür, aradan üç ay geçtiği halde Oranya'da bir değişiklik görünmemişti. Evde

Ressam: — İşte en güzel eserim: Yüzsüz bir vurguncunun portresi!..

Erkek — Şu Fransızlara öy

Kadın — Sorma... Zavallıla

GA

Mihmansaray-ı deh
Bigânelerle şam-ü

Avdet zamanıdır e
Ömrün boyunca sü

Nakl-et harim-i çe
Ey yar-ı pâyidar b

Bin gül tebessüm
Dem tutsa bezm-i

Farûk cam-i Cemd
Peymane-i ezelle g

orum ki...
ün pilâjları işgal altında !..

eskidikçe gayreti, faaliyeti artıyordu. Ötekiler gibi şımarıp hanımın, beyin sözlerine karşılık vermek, yahut işi gücü asıp tembelliğe başlamak gibi hareketleri aklından bile geçirmiyordu. Hattâ evin dikişlerine de yardım ediyor, Pertevin dikte ettiği mektupları bile yeni harflerle güzel güzel yazıyordu. Fakat bir akşam Perteve kapıyı açan yine beli önlüklü, burnu siyah lekeli, yüzü hiddetli Vasfiye oldu.

— Hayrola karıcığım.. Oranya nerede?..

— Gitti!.

— Biliyorsun, bir gün bizi bırakıp kaçacak diye ötedenberi halecan çekiyorduk, yüreğimiz titriyordu.. Demek, âkıbet o felâket başımıza geldi ha..

— O, kendiliğinden gitmedi ki, ben gönderdim..

— Niçin?

— Niçin mi? Niçin olacak.. O kadar kusursuz iş yapmasına bu derece iyi huylu olmasına, elinden böyle bin bir marifet gelmesine artık tahammül edemedim... Hizmetçi dediğin de azıcık hödük, şapşal, ârsız, hırsız, yüzsüz olmalı ki: insan arasıra bağırıp çağırsın, sövüp saysın.. Yoksa ben hanımlığımı gösteremedikten sonra o pire gibi atik, melek gibi uysal olmuş neye yarar?

A. HIDAYET REEL

EL

ül rağbet elverir
sohbet elverir

dâd semtine
olan gurbet elverir

remgâh-ı sineden
oubet elverir

ek yerde bir hezar
bir nevbet elverir

bulmıyan dile
erbet elverir

Nafiz Çamlıbel

Bulamirem !

— Bizim şivemizle —

Perişan gelmişem gurbetellerde,
Halimi diyecek söz bulamirem !
Tipiye tutuldum, şaşırdım yolu,
Garların içinde iz bulamirem !

Her nere gittimse dert ile dolu,
Herkesin bir yerden yaralı golu,
Ne kadar çarpaşık bu gurbet yolu,
Yokuş bulamirem, düz bulamirem !

Ne mektup alirem, ne de bir selâm,
Garıştı yollarım.. hep dolam dolam.
Edirem üstüme bir yorgan alam ;
Astarını buldum, yüz bulamirem !

Yavuklum sılâda galdı galacak,
Belki de getmezsem eli alacak.
Kimse yok derdime ortak olacak;
Gaval bulamirem, saz bulamirem !

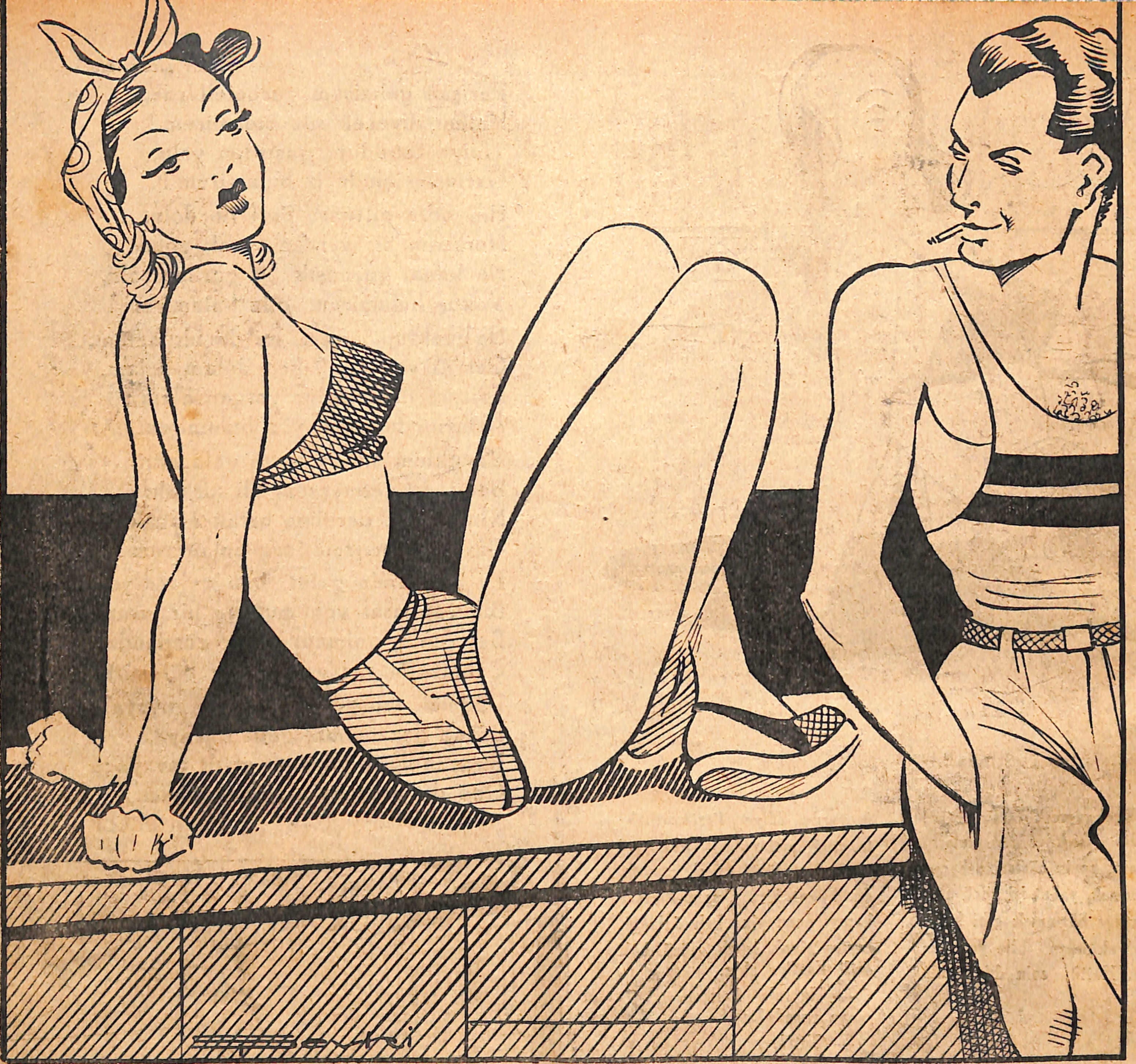
Ev bir yanda galdı, ben de bir yanda,
Bilmem insaf yoh mu heç bir insanda ?..
Beş guruş galmadı yırtık cüzdanda ;
Çohtan da vaz geçtim, az bulamirem !

Dönmek müşgül oldu artık yuvaya,
Bütün gazancımız getti havaya..
Biraz bulgur goydum gırıh tavaya ;
Ona da goyacak duz bulamirem !..

Şemsi BELLİ

— Benim babam öyle cesurdur ki, tek başına on kişile boğuşur !
— O da bir şey mi be ?.. Benimki Florya trenlerinde biletçilik ediyor !

— Eskiden ramazanda oruç yiyenleri bayramda tekne altına kapatırlarmış...
— Çifter çifterse fena bir ceza değil !

— *Başı 6 ncı sayfada* —

— Oooo, dedi, siz ne yapıyorsunuz?.

Ve elile cüzdanımı tutup zorla koynuma yerleştirdi. Doğrusu ben de utandım. Bu yaptığım küstahlık sayılırdı. Kompartimanda yumuşacık kanapeler üstünde tatlı bir uykuya daldık. Gözümü açtığım zaman yolculuk arkadaşım kibar müfettiş gitmişti. Gece ben uyurken bir istasyonda inmiş olacaktı.

Emekliye ayrıldıktan sonraki ticaret hayatımın enteresan kısmı bundan sonra başlar. Yağ almak için gittiğim kasabanın istasyonunda inince bir de baktım ki iki bin liranın yerinde yeller esiyor. Yağdan vazgeçtik, geriye dönmiye bile param yok. Doğru polise koştum. Kimden şüpheleniyorsun, diye sordular. Hiç dedim, hiç kimseden.

— Yanınızda kim vardı?

— Yanımda.. birinci mevki kompartimanda.. müfettiş.. beyefendi ile beraberdik!

Eve telgraf çektim, para istedim. O zamana kadar tetkikat, tahkikat derken müfettiş beyefendinin trende, hem de birinci mevkide bedava seyahat için böyle uydurma bir nam ile dolaşan meşhur bir dolandırıcı olduğu ve bizim şehirde bir seyyahtan da bilmem ne kadar vurarak savuştuğu, kendisinin yakalandığı, fakat paraların bulunamadığı... falan da filân!

O zaman müfettiş beyefendinin yüzünü görür gibi oldum, bana karpuz satar gibi şöyle bağırıyordu:

— Kes kes at, kes kes at.. üç tanesini darağacına çektin mi bak nefes alabilirler mi?

Benim ticaret hayatım burada biter. Tekrar aptal bir tilki gibi kürkçü dükkânına geldim. Fakat dedim ya, memur bir saattir. Yaşadıkça, yani kuruldukça çalışması lâzım. Yoksa evde dırıltı eksik olmaz. Yine süklüm püklüm boş ve eski bir mâbet kadar soğuk daireye gittim. Çalışmak istiyorum dedim. Allah razı olsun, aldılar. Eski odama gittiğim zaman masamı bulamadım. Onu yeni gelen memur çok eski olduğu için evrak mahzeni olan bodruma attırmış. İlk işim masamı çıkarttırıp yerine koymak oldu. Emektar masamın üzerinde yirmi beş senede kazandığımı aptalca çaldırdığım için herkesten çok ona mahçuptum. Bundan sonra ölene kadar masamı benden, beni masamdan Allah ayırmasın!

AZİZ NESİN

Meşhedî Hikâyelerinden:

Meşhedî Denizde!

Yazan: ERCÜMENT EKREM TALU

Evvelsi gün onu ziyaret için dükkâna uğradığımda, marpuç elinde, uyuyor buldum. Sıcaktan kondukları yeri bir daha terkedemiyecek kadar mecalsiz sinekler, yarı açık duran dudaklarının üzerinde geziniyorlardı.

Yemek üstüne böyle derin bir uykuya dalan Meşhedi benim seslenmemle yerinden bile kımıldamadı. Kendisini dürterek uyandırmağa mecbur oldum. Birdenbire gözlerini açtı, davrandı, çatık bir çehre ile bana bir müddet dikkatli dikkatli baktı, nihayet tanıyabildi:

— Hüda lâyığın vere Çekirgefendi! Meni datlı hâbından bidar edersen.

diyerek sitemde bulundu.

— Kalk dostum! dedim, bu sıcakta, burada, güneşin altında uyuyacağına, seninle gidip denize girelim, serinleriz.

— Çoh yahşi danışırsen Çekirgefendi? Beli, dennize varalım... hedi!

Dükkânı, memleketinden yeni gelen on iki yaşlarındaki birader zadesi Aliye emanet etti. Birlikte, Yenikapıya doğru yollandık. Bir aralık kendisine sordum:

— Yüzme bilir misin, Meşhedi?

— Beli! Yahşi şinaverlik edirem. Bir dâfe Hazer denizinde bir çennardan diyer çennara bir puçuh saatte geçmişem.

— O dediğin deniz büyük müdür?

— Hemin deryaların mâderi, helbet kin beyükti.

— Derin midir?

— On yedi min minnare boyu.

— Kim ölçtü?

Meşhedi bu sualime kızdı. Yürürken birdenbire durdu, yüzüme sert sert baktı:

— Kim ölçtü diyersen?.. O adamlar kin dünyanın nüfusun sayıp bir puçuh milyar olduğun gördüler!

Bu esnada sahile varmıştık. Bir sürü halk denizde çırpınıyordu. Hamamdan içeriye girdik. Ben bir boş kabine bulup yerleştim ve soyunmağa başladım. Meşhedi ise dışarda geziniyordu. Kapının üstünden seslendim:

— Dadaş, ne bekliyorsun?

— Vaz geçmişem! girmirem!.

— Neden?.

— Denniz ifahtı!

ERCUMENT EKREM TALU

Anketçi — Üstad, edebiyatımız hakkındaki fikrinizi izah eder misiniz?..

— Bu yıl bizim armutlara kurt debelleş oldu. Hepsi çürüyor!

— Kasavetlenme... Şehirde okkasını üç yüz kuruşa satacak kurtlar bulunur!

iki meziyet!

Delikanlı evlenmek istiyordu. Daha doğrusu delikanlıyı evlendirmek istiyordular:

— Nasıl bir kız istersin, diye sordular... Sarışın mı olsun, esmer mi!

— Rengin ehemmiyeti yok!

— Zayıf mı olsun, şişman mı?

— Kilonun ehemmiyeti yok!

Ana, baba birbirlerinin yüzüne bakıp baş salladılar: Demek oğulları malûmatlı, bilgiç bir kız istiyordu.

— Peki, dediler, neler bilsin istiyorsun? Fransızca, İngilizce, Almanca.. Keman, piyano, spor?..

Genç kaşlarını kaldırdı:

— Hayır, hayır... Yüzmek bir, dans iki... Bunları bilmesin kâfi!

Almanyadan Gelen MEŞHUR Bir Revü Artisti: BAYAN

ADALET

●

Almanyadan gelen Türkler arasında bir de ismini henüz duyduğumuz revü artisti meşhur bir Türk kadını bulunduğunu öğrenince hemen Parkotele telefon ettim. Ricamı, ilk defa sesile tanıştığım meçhûl muhatabım nezaketle kabul etti:

Koyu buğday rengi bir ten. Iri, siyah gözler ve simsiyah saçlar...

Yayvan bir pencere önünde, Marmaraya karşı onu dinliyorum:

— İstanbulluyum. Babam, Umumî Harpte şehit düşmüş bir Binbaşıdır. Az sonra annemi de kaybettim. Büyük annemle yapyalnız kaldık. Çaresiz, devam ettiğim Ticaret lisesini bıraktım ve seyyar bir tiyatro turupu ile Anadoluda turneye çıktım. İzmir, Bursa, Adana, Samsun, diyar diyar dolaşıyorduk. Bu esnada, ölen kocamla tanıştık: O, Almanyadan Türk temaşa hayatını tetkike gelmişti. Evlendik. Ve bir kaç ay İstanbulda kaldıktan sonra Berline gittik.

Berlinde Skalâ revüsünde, Pariste Tabaren revüsünde, Nevyorkta rejisör Kloport Joscher'in idare ettiği büyük revüde "Revü Star" olarak çalıştım. Londrada ve Viyanada da büyük revülerde baş rollerde oynadım..

— Kocanız Almanyada mı kaldı?..

Derin bir hüzünle yere baktı:

— Evet... Toprağın altında!

— Şimdi?

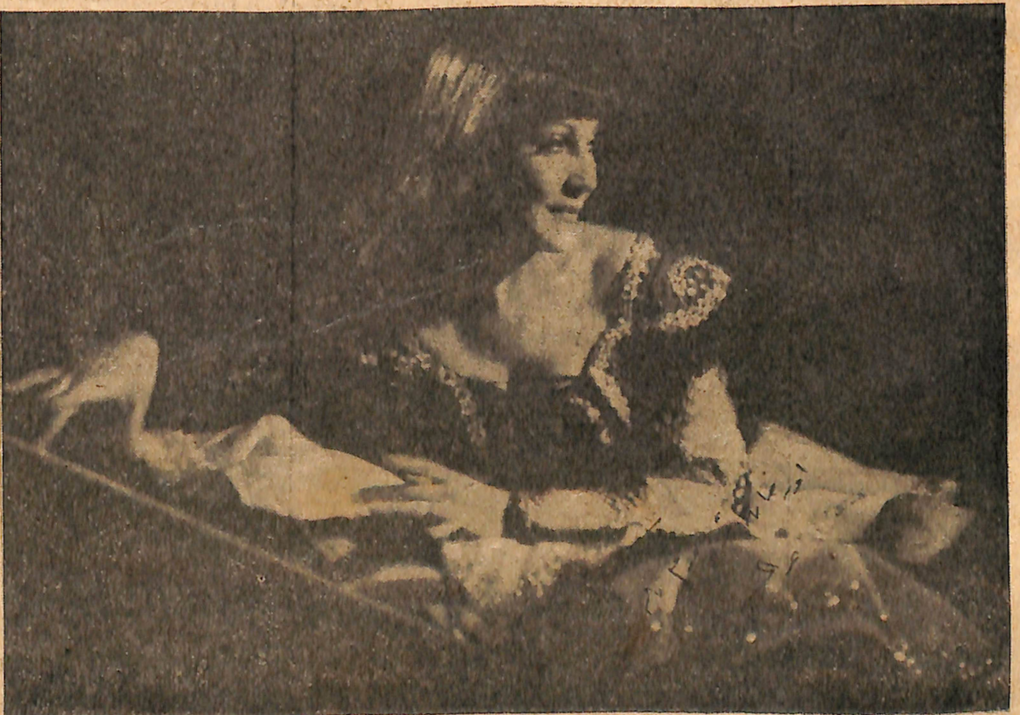
Büyük siyah gözleri bir anda tekrar ışıldadı:

— Şimdi... Dünyaya yeniden gelmiş gibi, yeni bir hayata başlamak üzere güzel, sevgili yurdumdayım.

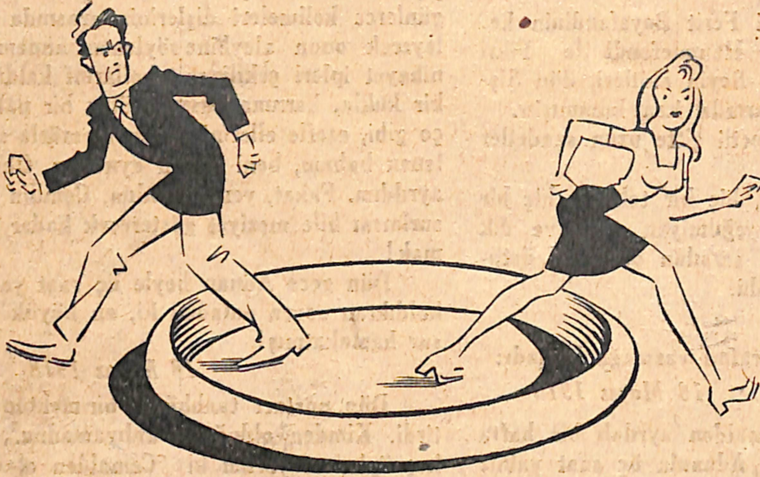
Orhan ÖZKIRIM

Revü artisti: Bayan Adalet

NİŞAN YÜZÜĞÜ

AKBABA'nın Edebî kısa tefrikası No. 1

Cemal Münir, siyahı yeşilleşmeğe başlıyan bonjurunu avucu ile ütüliyerek Tranvaydan atladı. Şişli caddesini süpüren, Belediyenin ezelî amelesi rüzgâr, genç şairin eteklerini iki kırlangıç kuyruğu gibi uçuruyor, uzun saçlarını dalgalandırıyordu.

Cemal Münir, köşeyi dönüp kısa yokuşa sapar sapmaz, gözleri karşıki apartımanın penceresinde her an yolunu bekliyen nışanlısını aradı. Altı aydan beri, ne zaman bu sokağın başına gelse, gözleri, onun gözlerini bulur. Fakat, bugün bulamadı.

Cemal Münir, adımları birbirine dolaşarak apartımana yaklaştıkça, tül perdelerin arkasından kımıldanan müphem gölgeler, şeytani bir ışıkla yanıp sönen mütecessis gözler görmeğe başladı.

Karnı ve kesesi boş bir adam meğer ne vehimli, ne korkak oluyormuş.

Cemal Münir, damarlarını eriten, içini bayıltan, lezzete, ıztıraba, açlığa benzer bir endişeyle bütün vücudunun uğuştuğunu, dizlerinin, kollarının, dilinin karıncalandığını hissediyordu.

Apartımanın geniş kapısından girince, merdivenlerde bir kalb çarpıntısını andıran telâşlı ayak seslerile karşılaştı. Bu, sütninenin oğlu Hayreddindi.

Çocuk, çehresinde, duyduğu sözlerin müphem dargınlığı ile, Cemal Münire bir mektup uzattı ve hiç bir şey söylemeden yüzü sapsarı, kaşları ve dudakları titreyerek tekrar merdivenlerden yukarı koştu.

Cemal Münir, korka korka aldığı zarfı korkak korkak açtı:

İçinde "11 Eylül 1927 Cemal Münir" yazılı ince bir nişan halkasından başka bir şey yoktu..

***

Süheylâ, tırnaklarının hançerini, göğsünün yumuşak beyazlığına saplıyarak, heyecandan tıkanmış, dakikalardan beri kirpiklerinde titriyen bir damla yaşla, tül perdelerin arkasından, Cemal Münirin uzaklaşan adımlarına bakıyordu.

Ayşe Hanım, bakır sini üstünde iki damla küf gibi duran tekerlek yüzündeki soluk yeşil gözlerile sinsi sinsi kızına bakıyordu:

— Eminim ki sevincinden ağlıyorsun.. Fakat, gözlerin kızaracak. Nerede ise davetliler gelir, baban gelir.. Herkes bilmez, kirpiklerini yaşlı görünce binbir mâna verirler.. Halâ onu seviyor, onun için ağlıyor, derler..

Genç kız, annesine zehir gibi bir cevap fırlatıp yürüdü:

— Halbuki siz dedikodudan çok korkarsınız!

Koridorda, doktor Cevdete rasgeldi: Duvardan, Cemal Münirin resmini indiriyordu. Bir lâhza durdu.

— Kolay gele doktor bey..

— Mersi.. Evinizi temizliyorum... Aile tabibi olmak kolay mı? Hepinizi muzır mikroplardan korumak vazifem... Şimdi ateşe atıp yakacağım!..

— Tabiî çerçevesile beraber değil... Onu evinize götürünüz, işinize yarar!

Ve, tafta esvabının fışırtılarile, kuru yaprakları uçuran yağmurlu bir rüzgâr gibi geçti, odasına kapandı.

Şimdi kendi kendine düşünüyordu.

Bu kadar çok vaka, yirmi dört saatin içine nasıl sığmıştı?

Dü gece, üç kişilik bir aile meclisi kurulmuş, doktor Cevdetin elinde âciz bir kukla olan annesi ve annesinin elinde âciz bir kukla olan babası, onu Cemal Münirden ayırmağa, Adnan Beye nişanlamağa karar vermişlerdi.

Esasen doktor Cevdet bu aile dergâhına bir yabancının girmesini asla istememişti.

Adnan, onun eskidenberi bu eve damat etmek istediği, şarhoşluğu, kumarbazlığı ile meşhur zengin bir adamdı.

İşte, altı ay evvel bu zengin rakibi mağlûp eden fakir Cemal Münirin genç aşkı, nihayet Ayşe Hanımın ihtiyar aşkına mağlûp olarak yerini ona bırakmıştı.

Birazdan davetliler gelecek, içerde içki sofrası kurulacak, saz başlıyacak ve babası Ferit Bey, altı ay evvel Cemal Münire öptürdüğü elini yeni damadına öptürecekti.

Bu anda, herkesten çok babasına kızıyordu. Onun ahmaklığı annesinin zekâsını bilemiş; onun korkaklığı annesinin cesaretini arttırmış: onu boynuzlarının ağırlığı altında ezilmiş sersem bir öküze çevirmişti.

Süheylâ, bunları düşünürken kapı açıldı, annesi girdi:

— Kızım, Teyzen, Sabiha hanımefendi, Tahir Bey geldiler... Doktor nişanlını almağa gitti.. Haydi yavrum, sen de hazırlan. Sakın Cemal Münirin hediye ettiği bileziği takma, herkes tanır. Sonra biçimini değiştiririz de öyle kullanırsın!

Dışarda utlar, kemanlar tıngırdamağa başlamıştı.

Ayşe hanım, kızına bir elbise seçmek için gardrobu açtı.. Fakat, Süheylâ, elbise değiştirmeğe değil aynaya bakmağa bile lüzum görmeden, sinirli bir hamleyle odadan fırladı.

***

Cemal Münir, sabaha karşı içi yanarak uyandı. Neredeydi, saat kaçtı, ona bu kadar rakıyı kim içirmişti, bilmiyordu. Koynunda, hâlâ uyuyan çıplak kolları çürük içinde, saçları sarı boyalı bir kadın yatıyordu. Iğilip yüzüne baktı: Dudaklarının kırmızılığı kurumuş, gözünün sürmeleri akmış bir zavallı kaldırım sürtüğü idi... Kendi kendine mırıldandı:

— Kederimden ne haltlar etmişim!..

Cemal Münir, yıkıla yıkıla kalkarken, kadın birbirine yapışan kirpiklerini zorla aralıyarak bu bir gecelik kocasına gülümsedi:

— Kale daha erken, yat!

O, bu sesi duymamış gibi karyoladan indi ve kadın da o sözü söylememiş gibi arkasını dönüp uykusuna devam etti..

Cemal Münir, aynada sallanan hayalini görünce, hâlâ ayılmadığını anladı. Gözlerinin içi kıpkırmızı, dili kup kuruydu. Ceketi yere atılmış, yeleği sandalyeye takılmış, pantalonu köşeye fırlamıştı. Onları güç halle topladı, müşkülâtla süpürdü, zahmetle giydi. Sofadan, feci bir aptesane kokusu içinde bunalarak geçti, merdivenlerden başı döne döne indi, kapının koldemirlerini kaldırdı, kilidini açtı ve sokağa çıktı.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Köşedeki kulübede genç bir polis uyukluyor, ortalık henüz aydınlanıyordu.

Cemal Münir, yorgun ve ateşli yüzünü silen nemli bir sabah rüzgâriyle biraz kendine geldi. Şimdi, yirmi dört saatlik hayatı, yer yer kopan silik bir sinema şeridi gibi hâfızasından geçiyordu:

Avucunda nişan halkası ile o gün akşama kadar dolaşmış, kederini dökecek, başına gelenleri anlatacak bir arkadaş, bir derdortağı aramıştı. Sonra, en eski dostu İhsan Fahri ile buluşmuş, bir meyhaneye girmiş ve içmiş içmiş ağlamış, ağlamış ağlamış içmişti.

Yolun ucundan bir çığlık koptu:

— Sabah.. İkdam.. Tanin! Yazıyooor!..

Cemal Münir, bir Tanin alıp Taksim bahçesinden içeri girdi.

Ne mahmur bir mayıs sabahıydı. Bahar, körpe bir kız gibi, çırıl çıplak yeşil tarhlara serilmiş, çiçek kokuları ve kuş sesleri içinde uyuyordu.

Cemal Münir, yolun kıvrımında bir kanapeye oturup gazeteyi açtı: Başta tebliği resmî.. Altında Alman tebliği resmisi..

Sütunlarda, yorgun bir böcek gibi dolaşan nazarları bir an durdu, gözleri hayretle büyüdü, ağzı hayretle açıldı. Büyük harfler ve itinalı kelimelerle yazılan bu haberi tekrar okudu:

BIR AKDI MES'UT

Çarmıh valisi Ferit Beyefendinin kerimeleri Süheylâ Hanımefendi ile Fikri Paşa zade Adnan Beyin akitleri, dün Şişlideki apartımanlarında icra kılınmıştır.

Genç ve kıymetli çifte uzun saadetler dileriz..

Cemal Münir, hiç bir tehlike, hiç bir mania karşısında eğilmiyen genç ve dik başının, ilk defa, sarsılan omuzları üstüne düştüğünü gördü.

*
* *

Süheylâ, hatıratını yazmağa başladı:

16 Mayıs 1918

Bu gün, Cemalden ayrılalı bir hafta oluyor. Dün gece Adnanla üç saat yalnız kaldım.

Bu üç saat, bana ikisi arasındaki farkı gösterdi:

Cemalin yanında ben, denize düşen bir damla gibi kalıyordum. Adnansa benim yanımda ummana düşen bir katre gibi yokoluyor.. Cemal, bir güneşti.. Adnan, bir ateş böceği değil... Cemal ile gözgöze geldiğim zaman paratonere kapılmış bir yıldırım gibi onun kolları arasına düşer, bir külçe olurdum.. Adnansa benimle gözgöze gelince kuru bir yaprak gibi titriyor..

Şimdi, Cemali daha çok seviyorum. Günlerce, iğrenç gözlerini bir kurbağa gibi şişirerek onun aleyhinde vıyaklayan doktor, günlerce kelimeleri dişlerinin arasında bileyerek onun aleyhine söylenen annem ve nihayet ipleri çekilince kollarını kaldıran bir kukla, karnına basınca öten bir palyaço gibi, esefle ellerini vurup teessürle söylenen babam, beni ondan ayırdılar. Ondan ayrıldım. Fakat, yeni nişanlım, Cemilin kusurlarını bile meziyet gösterecek kadar ahmak!

Dün gece Adnan beyle üç saat yalnız kaldıktan sonra anladım ki, en büyük kusur hamakatmış!

18 Mayıs 1918

Dün, postacı taahhütlü bir mektup getirdi. Kimden olduğunu anlıyamadım. Fakat öyle sanıyorum ki Cemalden olacak. Annem hemen doktoru çağırttı, gizli gizli konuştular.

19 Mayıs 1918

Ne hata... Görünce kendimi tutamadım:

— Cemal!.. diye bağırmışım.

Annem, hiddetle yerinden fırlayıp perdeyi indirdi. Meğer kaç saattir köşede duruyormuş.

Doktor:

— Bir kaç kuruş verelim de gitsin, dedi...

Derhal müdahale ettim:

— Arkası var —

KUŞLU NALIN

Tefrika No. 22

Yazan: Hikmet Feridun ES

Rakılar yuvarlandıkça keyif katmerleşiyordu.. Recep Şekere bir işaret etti: Çingene kızı önce şarkı söyledi. Sonra oynamağa başladı. Ara sıra geliyor ve Şemsi efendinin önünde yere yatıp gerdan kırıyordu.

Recep, Şekerle kararlaştırdıkları plâna baş vurmak için fırsat gözlemekte idi.

Bir aralık Şekerle Şemsiyi yalnız bırakarak odadan çıktı. Maksadı Şemsi efendinin odasına girip sandıkları araştırmaktı.

Kapıyı açtı. Şemsi efendi bu gece ilk defa olarak odasını kilitlememişti. İşte sandık!.. Fakat o kilitliydi.. Cebinden bir sürü anahtar çıkardı. Bunları birer birer yoklamak istiyordu. Daha ilk anahtar sandığı açınca sevincinden çıldıracak gibi oldu. Çamaşırları karıştırdı.

İşte kemer!.. İşte meşhur altın kemeri!..

İşte evde olmadığı zamanlar Şemsi efendinin beline dolayıp gittiği, konakta iken kilit kilit sakladığı servet dolu kemer!.

Recep elini uzattı. Kemeri çekti. Sarı ve ışıltılı bir şakırtı... Altınlar dökülüyordu.. Hırsla toplamağa başladı. Fakat tam bu sırada kapının önünde Şemsi efendi ve arkasında Küçük Şeker göründü. Şemsi efendi:

— Hırsız!... diye atıldı.

Körpe Recebin elinde bir parıltı!.. Bir çelik parıltısı!.. Küçük Şeker inleyerek atıldı:

— Recep.. Recep!.. Kan istemem Recep!.. Kıyma ona!..

İki erkeğin arasına sokulmak istedi. Fakat yüzünde kıpkırmızı, alev alev yanan bir perde ile geri çekildi. Recep onun çehresini baştanbaşa çizmişti. Kan gözlerine doluyordu.

Bundan sonra bir boğuşma oldu. Şemsi efendinin arkası gelmiyen bağrışları... Düdük sesleri!.. Polisler, bekçiler!.. Karanlıklarda bir takım çehreler!..

Şemsi efendi hastahanede:

— Şekerin hiç kabahati yoktur. Beni kurtarmak istedi... Dedikten sonra öldü..

Muhakeme uzun sürdü. Recep, kasit olmadığı için 27 sene yedi.. Yüzü kesilen Küçük Şeker hastahaneden hakikaten korkunç bir çehre ile çıktı.

Artık çengilik de edemiyordu. Kuşaksız hatun hamamına natır kadın olarak girdi. Geceleri bir takım gizli, karışık hizmetler ediyor, fal bakıyor ve hapisteki "kız suratlı oğlanı,, besliyordu. Hattâ bunun uğrunda yıllardanberi hayal kurduğu gümüş kuşlu nalınları bile sattı ve parasını hapishanede bile kumar oynıyan "güzel ahlâksız,, a götürdü.

Kuşaksız hatun hamamında çingene gelinlerinin gümüş kuşlü nalınlar üstündeki ayaklarına her su döküşünde gözleri dalıyordu.

Dünyanın öteki ucunda, Şikago sergisinde ise «Benli kadın», yahut «Kuşlu nalın» isimli tablo birinciliği kazanmıştı.

Eserin karşısında hayran hayran duranlar:

— Sanatkâr ve eser kadar tablodaki model de çok enteresan!.. Ne harikulâde kadın!.. Acaba büyük bir artist mi?.. Kimbilir ne nazlı, ne kaprisli bir hayatı vardır... diyorlardı.

Halbuki o kadın Kuşaksız hatun hamamında şimdi natırdır ve kazandığı paralarla hapishanedeki dostuna cumartesi günleri kolları dolu olarak, domates, karpuz götürürken kendisini gören arkadaşları:

— Bu ne bitmez gönül Şeker?.. Nedir bu?.. diyorlar. O da cevap veriyor:

— Çingene gönlü.. Dahasını ararsan gönül çingenesi!.. diyor.

Ve içinde esrar olmadığını göstermek için hapishane nöbetçileri önünde, getirdiği karpuzu ortasından kesiyor!.

BİTTİ

Üç Dâhinin Bir Şaheseri

Dost Görünen Düşman

Yazanlar:

HERODOT — BEYDEBA — CELÂLETTİNİ RUMÎ

Arapçadan, Farsçadan, İngilizceden Türkçeye çeriren:

ÖMER RIZA DOĞRUL

AKBABA YAYINI — Fiatı 75 kuruş

BU GÜN ÇIKTI

7000 SENE EVVEL

Meşur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BU GÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 ŞENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir

Sahibi: Yusuf Ziya ORTAÇ

Basıldığı yer: Istanbul Halk matbaası

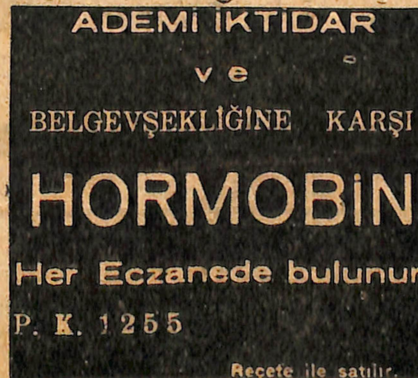
Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız. Necati ismine dikkat.

Bahçekapı: SALİH NECATİ

GÜLER YÜZLER!

— Bana, senin yüzün hiç gülmez diyenler, hele şu 30 ağustosa kadar sabretsinler bakalım.. Talihim bir gülerse, yüzümün gülüp gülmediğini görürler!

Millî Piyango

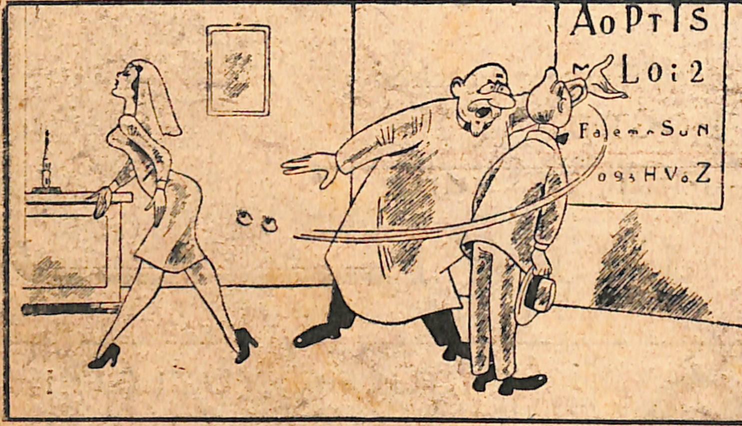
yalnız millî kuvvetimizin değil, şahsî saadetimizin de kaynağıdır!

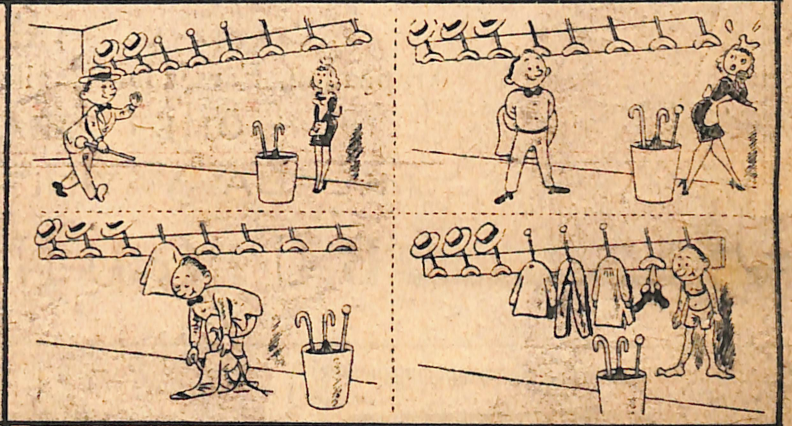

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

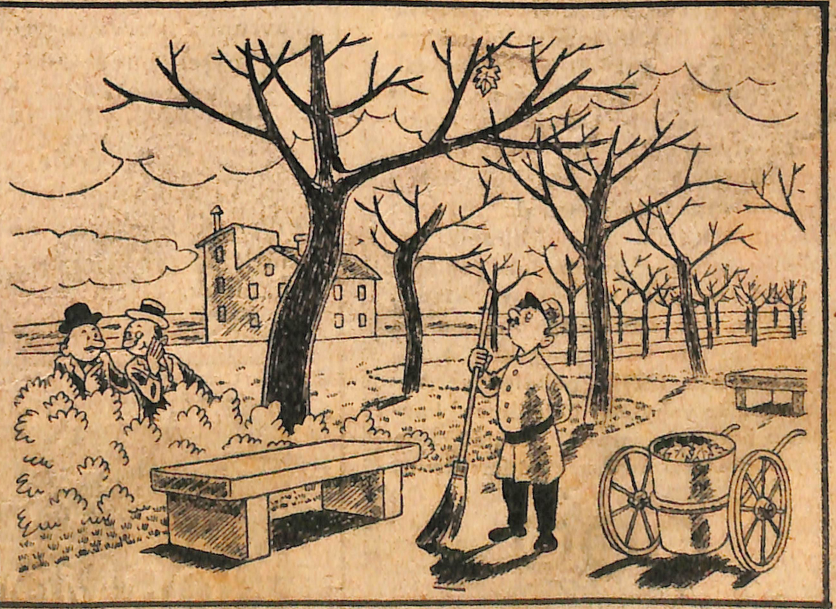
Göz hekimi — Efendi, efendi !.. Buraya bakın oraya değil !

Yazısız hikâye: Mübalâğa !

Kız — Bir gün gelecek ki...
Erkek — Rica ederim, bir gece gelecek ki deyiniz !

— Zavallı çöpçü, sabahtanberi süpürmek için düşmesini bekliyor... Halbuki ben onu sicimle dala bağladım !